

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine

ENI Cross-border Cooperation Programme
2014-2020

PARTNERSHIP
WITHOUT BORDERS

**NYITOTT HATÁROK A
KÁRPÁTOK VADONÉLŐ
ÁLLATFAJAINAK**

Medve
Tájékoztató füzet...

www.openbordersforbears.com

Az Európai Unió társfinanszírozásával

© WWF-Románia, RakhivEcoTour, Aggtelek Nemzeti Park, SOS BirdLife. A tartalom csak nem kereskedelmi és oktatási célokra reprodukálható, biztosítva a forrás helyes megjelölését.

Nagybánya, 2021

Koordinátor: Alexandra Pușcaș, WWF-România

Szerzők: Alexandra Pușcaș, Călin Ardelean, Andriy-Taras Bashta, Ádám Szabó, Lenka Paulikova

Térképek: WWF-Románia, Rakhiv Eco Tour, Aggtelek Nemzeti Park, SOS BirdLife

Korrektúra és fordítás: Miradona Krizbai, Alexandra Pușcaș, Alexandra Verdeș, Suzanna Tymochko, Zsófia Szabados-Lukács, Zuzana Lackovičová

Grafikai tervezés és DTP: [Bogdan Groza](#)

Nyomtatás: S.C. ELSYLINE S.R.L.

Az útmutatót a "Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának" projekt keretében fejlesztették ki. A projektet a WWF-Románia máramarosi leányvállalata hajtja végre partnerségben az ukrán Rakhiv EcoTur Szervezettel,

a magyarországi Aggteleki Nemzeti Parkkal és a szlovákiai SOS BirdLife-al.

A „Nyitott határok a Kárpátok vadvilágának” projekt 2019 október 1-jén indult, és az ENI 2014-2020 Határokon átnyúló együttműködési program finanszírozza Magyarország – Szlovákia – Románia-Ukrajna számára, 30 hónapos időszakra. A projekt teljes költsége 1.550.871,83 euró, ebből 1.395.784,63 euró az Európai Unió hozzájárulása.

A kiadvány az Európai Unió pénzügyi támogatásával készült. Tartalma kizárólag a WWF-Románia felelőssége, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.

A program honlapja: www.huskroua-cbc.eu

Az 1961-ben alapított WWF egyik legfontosabb szervezet több mint 100 országban jelenlévő projektekkel. A WWF globális küldetése, hogy megállítsa a környezet romlását, és olyan jövőt építsen, ahol az emberek harmóniában élnek a természettel.

Részletesebben a: www.wwf.ro

TARTALOM

A MEDVE

1. Előszó:
2. A projektről
3. Az ökológiai folyosók jelentősége egy egészséges ökoszisztémában
4. A nagy húsevőkről
 - 4.1. A medve
 - 4.1.1 Jelentőség
 - 4.1.2 Leírás
 - 4.1.3 Terület
 - 4.1.4 Nyomok
 - 4.1.5 Párzás és szaporodás
 - 4.1.6 Veszélyek
 - 4.1.7 Találkozás a medvével
 - 4.1.8 Vadászat és orvvadászat
5. Következtetések

ELŐSZÓ

“

Sokan közülünk úgy gondoljuk, hogy semmi sem szebb az Életnél minden állati és növényi formájában. A mai napig úgy tűnik, hogy ez a fő ösztönző, amely arra készteti az embereket, hogy megvédjék a természetet, és hagyjanak örökséget a jövő generációinak. De ha tovább gondoljuk, meg kell értenünk, hogy semmi sem fontosabb, mint az Élet az összes formájában. Az élet esztétikája másodlagos kellenyelegyen. Az élet rugalmassága és saját alkalmazkodóképessége az Élő rendszerek integritásán és funkcionalitásán alapul. És igen, az ember az élet rendszereinek része, akárcsak a baktériumok vagy a nagy húsevők. Senki nincs kizárva, hanem funkcionális részeként integrálódik e planetáris életmechanizmusban, amely nem másra törekszik, mint a túlélési képesség megőrzésére. Minden egyes másodpercben minden szervezet folyamatos párbeszédben áll a hőmérséklettel, a páratartalommal, a nyomással, a vegyi gradiensekkel és az összes többi abiotikus tényezővel, valamint a környező szervezetekkel. Érzik és reagálnak a környezeti változásokra, mert lépést kell tartaniuk ezekkel a változásokkal. Minden faj tükrözi és egyben befogadja is a környezeti változásoknak, ezért mindegyik faj megoldást jelent a rugalmasságra és az alkalmazkodásra.

Călin Ardelean,

a WWF-Románia vadon élő állatok szakértője

A barnamedve meglehetősen elterjedt emlős, és Európa legnagyobb ragadozója. Az emberekkel való kapcsolatának története hosszú és nagyon változatos. A legtöbb kereszténység előtti kultuszban fontos totemállat volt.

A Kárpátokban a medve neve tabu volt, ami azt jelenti, hogy nem lehetett hangosan kiáltani. Ezért hívták "Márton bácsinak", "bácsikának", "játékosnak", "szőrösnek", "mesternek" stb.; az állatok királyának tartották (a déli területeken az oroszán megfelelője). A medvét és az embert rokonoknak tekintették, mert a medve tud a hátsó lábain járni, fára mászni, ugyanazt az ételt enni, mint az ember (például mézet), a lábak és lábujjak hasonlóak az emberéhez. A hegyi falvakban még ma is nagy tisztelettel bánnak vele az emberek. Nem tekinthető kártevőnek, mint a farkas, hanem nagyon hasznos és intelligens állat. Ahogy a hegymászók mondják: „egy medve az erdőben sokkal okosabb, mint egy hétköznapi ember”. A vadászok azt mondják, hogy a kutyák ugyanúgy ugatnak egy medvére, mint az emberre, nem úgy, mint más állatokra.

Andriy-Taras Bashta,
a Rakhiv EcoTour vadvilág szakértője.

Lukas Holasek

A PROJEKTRŐL

AEurópában (Oroszország kivételével) körülbelül 12.000 farkas, 17.000 barnamedve és 9.000 hiúz él, több mint harmaduk a Kárpátok régióban (Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna). Ezeket a védett, és ökológiai szempontból jelentős nagyragadozó emlősöket nemcsak az orvvadászat fenyegeti, hanem az emberi tevékenység következtében létrejövő infrastruktúra miatt az eddig nagy kiterjedésű természetes élőhelyeik széttördelése és csökkenése is. Mivel a nagyragadozók gyakran országhatárokon haladnak keresztül, nagy területen élelmet és társat keresve, védelmük érdekében a Kárpátok-régió komplex ökoszisztémájának megőrzése szükséges.

A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program (2014-2020) keretében finanszírozott projekt célja a négy érintett ország élőhelyei összekapcsolhatóságának javítása és a nagyragadozók egységes élőhely-kezelésének támogatása.

A projektben résztvevő szervezetek: WWF-Románia (Máramaros, Románia), SOS Bird Life (Szlovákiai Ornitológiai Társaság, Szlovákia); Rachiv EcoTour Szervezet (Ukrajna); Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság (Magyarország).

A projekt a nagyragadozók élőhelyei közötti átjárhatóság, kapcsolat javítását tűzte ki célul, melynek keretében a négy érintett ország szakemberei közös módszertant dolgoztak ki a nagyragadozók területi mozgásának beazonosítására, feltérképezésre kerültek azok a mesterséges, ember által épített akadályok is, melyek az állatok mozgását nehezítik, befolyásolják.

A projekt keretében elkészült rövid animációs film (https://www.youtube.com/watch?v=nGJUGNhnL_o) jól illusztrálja a nagyragadozók jelenlétét civilizációnkban. Érdemes megtekinteni!

A projekt honlapja: <https://openbordersforbears.com/en/>

Ezek a tevékenységek a WWF-Románia által a 2012-2014-es időszakban megvalósított, „Nyitott határok a medvéknek Románia és Ukrajna Kárpátjaiban” projekt folytatása, amely megrajzolta az első ökológiai folyosók hálózatát Máramarosban, a román-ukrán határ területén. Ellentétben az első projekttel, ahol a jelképes faj a barnamedve (*Ursus arctos*) volt, most három nagy húsevő faj – medve, farkas, hiúz – szisztematikus megfigyelése lesz (kamerák, drónok és genetikai tesztelés felhasználásával), folytatva az ökológiai folyosók azonosítását Szlovákiában és Magyarországon is. A nagy húsevők a trofikus piramis csúcsán helyezkednek el, és ha a népességük optimális számban marad, azt jelenti, hogy a többi állatfaj jó védeltségi állapotban van az élőhelyén.

AZ ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓK JELENTŐSÉGE EGY EGÉSZSÉGES ÖKOSZISZTÉMÁBAN

A Kárpát-lánc ökológiai folyosóinak hálózata a táj természetes vagy féltermészetes elemeinek összefüggő rendszerét hivatott képezni, amelyet az ökológiai funkciók fenntartása vagy helyreállítása érdekében, az élővilág megőrzésének eszközeként kezelnek, ugyanakkor megfelelő lehetőségeket biztosítva a természeti erőforrások fenntartható felhasználásához.

A Kárpát-lánc ökológiai folyosóinak hálózatának kialakítása a nagy húsevő fajok ökológiai követelményei alapján történt a térségben található kedvező élőhelyeken. A nagy húsevők, mint indikátorfajok, a trofikus piramis csúcsán elfoglalt helyük és a számukra szükséges hatalmas élőhelyek miatt esernyőfajok a regionális ökológiai hálózatok kialakításában, mivel a nagy húsevők életképes populációinak védelme biztosítja a többi faj megőrzését is.

Lukas Holasek

Az ökológiai folyosók kategóriái:

 Magterületek: nagy kiterjedésű természetes vagy féltermészetes élőhelyek, amelyek megfelelnek az esernyőfajok állandó tartózkodási feltételeinek, ahol a természetes életközösségek zavartalan működése biztosított. A nagyragadozók számára főleg erdőkből áll. A magterület mérete nem lehet kisebb 300 km²-nél.

 „Lépegető kővek”: izolált, de kedvező élőhelyek kis foltjai, melyeket az egyedek mozgás közben menedékre, táplálkozásra és pihenésre használnak.

 Ökológiai folyosók: az egyik magterületről való átjutás a másik magterületre, az ökológiai folyosókon keresztül történik. Az ökológiai folyosók különböző méretű, formájú és növényzetű tájszerkezetek, amelyek kölcsönösen összekapcsolják a magterületeket, és lehetővé teszik a fajok mozgását és vándorlását közöttük. A folyosó szélessége nem lehet kevesebb 500 m-nél.

 Az ökológiai folyosók kritikus zónái (bottle-neck, szűk nyakak): az ökológiai folyosók olyan részei, amelyek a fajok mozgását jelentősen korlátozzák a különböző típusú - földi vagy vízi vagy légi - akadályok megléte miatt (pl. kerítések, szántóföldek, autópályák, vízerőművek, gátak, szélérőművek, légvezetékek, magasépületek stb.)

Az ökológiai folyosókat megzavaró akadályok típusai:

 föld (pl. közúti és vasúti infrastruktúra, üdülő, sípálya, stb.)

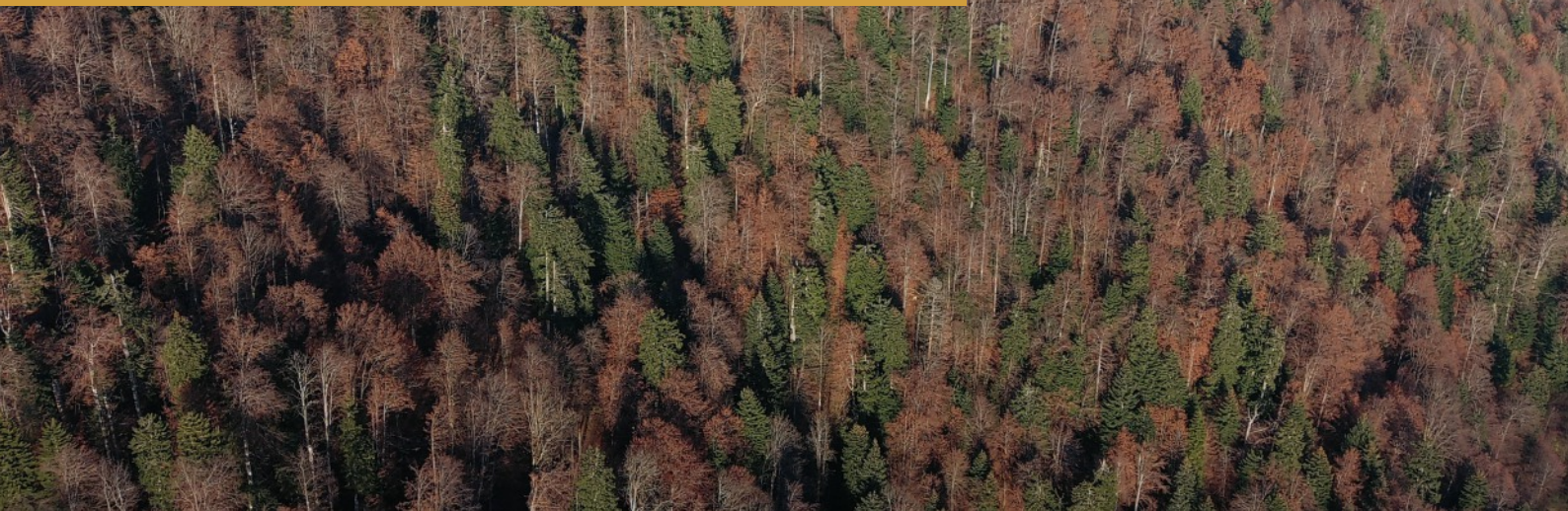
 vízi (pl. mikro vízerőművek, küszöbök, gátak, medencék, stb.)

 légi: a madárfajok egyik leggyakoribb akadálya a szélérőművek, a légvezetékek és a magas épületek. Madarak és denevérek ezrei halnak meg évente az infrastruktúra ezen elemeivel való ütközés miatt.

Gazdálkodási intézkedések az ökológiai folyosók védelmére:

- 🐾 Ökológiai folyosókon nem volna szabad lakóövezeteket tervezni
- 🐾 A földhasználat egyetlen változtatása sem
- 🐾 Kerítések nélkül
- 🐾 Szemetes konténerek nélkül
- 🐾 Figyelmeztető táblák a járművezetők számára, amelyek jelzik a vadállatok áthaladását
- 🐾 A korlátoknak lehetővé kell tenniük, hogy az állatok könnyen és gyorsan letérjenek az útról
- 🐾 A folyosón belül ki kellene jelölni vadászatmentes területeket
- 🐾 Az elvadult kutyákat el kell távolítani
- 🐾 Zöld infrastruktúra (a vadon élő állatoknak átjárók vagy vízvezetékek) építése.

A NAGYRAGADOZÓK

Az állatok étrendje határozza meg a táplálékláncban elfoglalt helyüket.

A ragadozó állatok főleg hússal táplálkoznak, melyet zsákmányolással vagy dögevőként szereznek meg. A ragadozók fontos szerepet játszanak az ökoszisztémák egyensúlyának fenntartásában; megakadályozzák, hogy a prédafajok (azaz a ragadozók táplálékául szolgáló állatok) populációja túl nagy legyen.

Azokat a ragadozókat, melyeknek nincs természetes ragadozójuk, természetes ellenségük, csúcsragadozóknak nevezzük, ők a tápláléklánc csúcsán helyezkednek el, és közéjük tartoznak az ún. nagyragadozók is, mint a barnamedve, a farkas és a hiúz.

A nagy húsevők fontos szerepet játszanak a környezetben.

Még csak most kezdjük kideríteni, hogyan lehetnek pozitív hatással a környezetre. Például a medvék szerepet játszanak az erdők megtermékenyítésében, a tetemek áthúzásával az erdőn keresztül és ürülék lerakásában az erdő talaján. Mivel a medvék gyümölcsöt és diót esznek, ürülékük szétszórja a magokat. Minden mag egy kis „trágyával” van elvetve a fejlődés elkezdéséhez. Ugyanakkor, a medvék segítenek a tetemek tisztításában is, és ragadozóként segítenek fenntartani a növényevő populációk, mint például a szarvasok egyensúlyát.

Ugyanakkor a nagy húsevők szintén jó indikátorfajok. A medvéknek, farkasoknak és hiúzoknak sokféle élőhelyre van szükségük a túléléshez, így a fajok élőhely-kezelése sokaknak előnyös, beleértve az embereket is. Ha az élőhely elég egészséges ahhoz, hogy eltartsa egy nagy húsevő populációt, akkor ahhoz is elég egészséges, hogy eltartsa az embereket.

Idővel világszerte a medvék és a farkasok lenyűgözték az embereket. Megragadták az emberi képzeletet, amely számos mítoszt, legendát és anekdotát kezdett szőni. A medvék számtalan módon az emberi kultúra részei - az ősi szertartásoktól a plüssmackókig. A következő fejezetekben többet olvashatsz a medvéről.

A BARNAMEDVE (URSUS ARCTOS)

BEVEZETÉS

Barna, mint az erdő földje és akkora, mint egy „mozgó kő” - a medve az erdő természetes eleme, akárcsak bármely fa, gomba vagy madár, melyet a tudomány is alátámaszt: a medve jelenléte az erdőben azt bizonyítja, hogy az erdő egészséges. Ennek a nagyragadozónak sok és sokféle táplálékforrásra van szüksége, ezért, ha sok medve él az erdőben, azt jelenti, bőven van élelem, tehát az erdő gazdag.

LEÍRÁS

A barnamedve széles körben elterjedt faj volt Európában, viszont a helyzet az elmúlt évszázadokban drámaian megváltozott, a faj a kontinens számos országából teljesen kihalt. Jelenleg mintegy 17.000 barnamedve él Európában (Oroszország kivételével), közülük kb. 6.000 él Románia erdeiben, ott az átlagos sűrűségük kb. 8 medve / 100 km². A medve kiváló hallással rendelkezik, mintegy 300 méterről érzékeli az emberi beszélgetést, és 50 méterről meghallja a fényképezőgép zárszerkezetét. De a szaglásban „legerősebb”, több mint 40 órával később is képes érzékelni az ember szagát.

Bár elsősorban ragadozó, bizonyos mértékben alkalmazkodott a növényi táplálék megemésztéséhez is.

Táplálékösszetétele alapján mindenevő, étrendje nagyon változatos. Fűveket és rügyeket főleg tavasszal vagy nyár elején fogyaszt. Nyáron és kora ősszel gombát és gyümölcsöt eszik (málna, szeder, áfonya, alma, szilva és körte), késő ősszel pedig a tölgy és a bükk makkját fogyasztja. A rovarok, különösen a hártýásszárnyúak (hangyák, méhek, darazsak) a szezonális táplálék fontos forrásai a bennük található proteinek miatt.

A medvéknek, mint minden emlősnek, állandó testhőmérsékletet kell fenntartaniuk. A szőr csökkentett fényvisszaverő képessége megkönnyíti a naptól származó hő felhalmozódását. A bunda télen nagyon jó szigetelő.

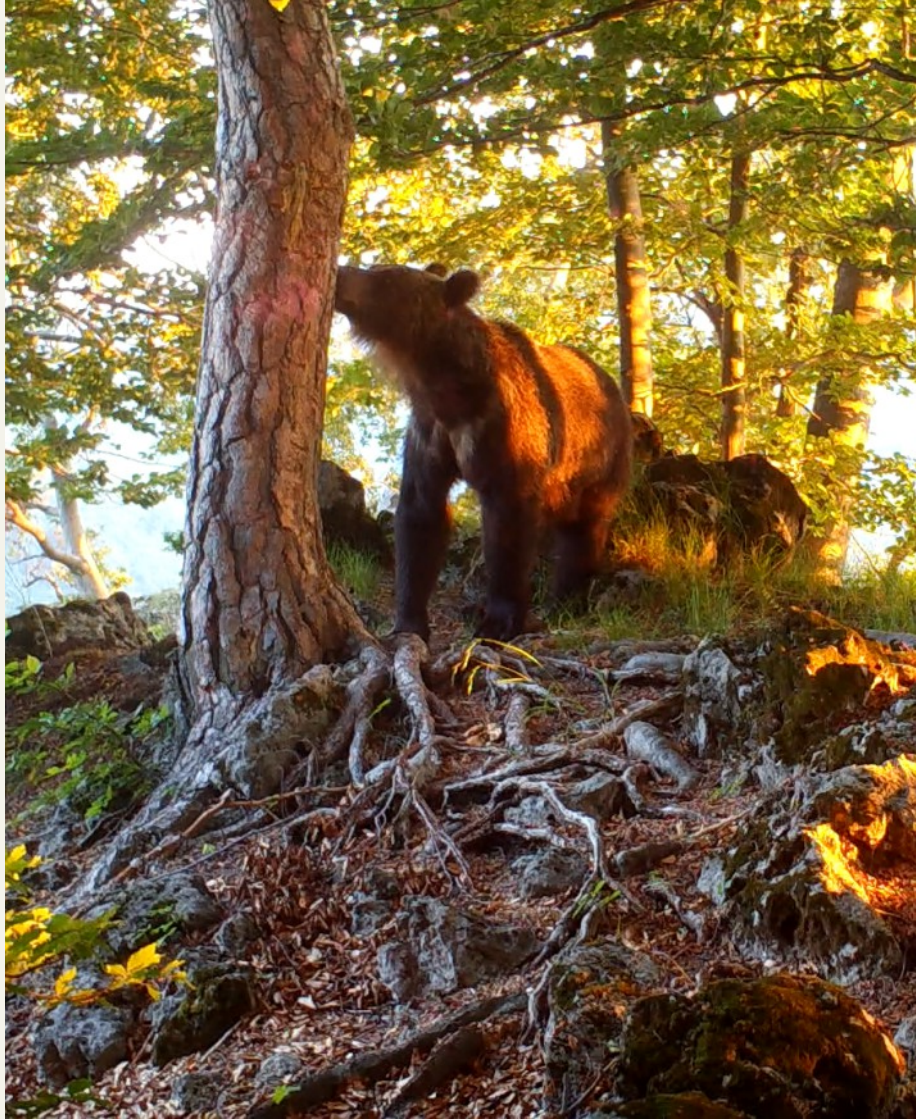

Ősz végén, miután elegendő zsírszövetet halmoztak fel a téli alváshoz, a medvék általában barlangba (földbe ásott vagy természetes üregbe, sziklák alá) vonulnak. A hibernáció 3-6 hónapig tarthat. Az alvás időtartama egyenesen arányos az ősszel felhalmozódott zsírszövet mennyiségével és fordítottan arányos a télen rendelkezésre álló táplálék mennyiségével. Egyes medvék egész évben aktívak maradhatnak, ha elegendő táplálékhoz jutnak. Ezt a viselkedést ösztönzi az is, ha mesterséges etetőkhöz csábítják őket.

A téli alvás valójában az élelemhiányhoz való alkalmazkodás, mely során az állat a zsír formájában felhalmozott energiáját használja fel. Épp ezért a téli álmot alvó medvét életveszélyes megzavarni!

Több, máig megválaszolatlan kérdés is felmerül a medvékkel kapcsolatban:

- 🐻 Hogyan tudja egy nőstény medve leállítani emésztési és kiválasztási rendszerét, míg a barlangban tartózkodik, és mégis megelleni és szoptatni bocsokat?
- 🐻 A hosszú ideig inaktív állatok csontjai elveszítik a kalciumot és legyengülnek - mégis, hogyan tudnak a medvék hónapokig telelni, és tavasszal mégis erős csontokkal kijönni a barlangból?

TERÜLETE, ÉLŐHELYE

A barnamedve a Kárpát-hegylánc mentén, nagy és sűrű erdőkben él, inkább a csendes, ember által kevésbé látogatott területeket részesíti előnyben. A barnamedvék túlélésének alapvető követelményei a megfelelő táplálkozási, pihenési, párzási feltételek, a megfelelő nagyságú élőhelyek, és az élőhelyek közötti átjárhatóság. A medve territorialis faj, ami azt jelenti, hogy minden medve egy bizonyos területet használ táplálkozásra, párzásra vagy pihenésre - ez a terület az ő lakóhelye. Egy hím területe átfedheti több nőstény területét. A Kárpátokban - a WWF közreműködésével végzett tudományos vizsgálatok alapján - egy egyed átlagos területe, élőhelye 630 km². Ez hatalmas terület, melyre azonban szüksége van a túléléshez. Képzeljük csak el, hogy Budapesten közel 1,8 millió ember él mintegy 525 km² területen. Egy ekkora terület – az átfedéseket is figyelembe véve – „zsúfoltan” mindössze 40 medvének elegendő.

NYOMOK

A medvenyom különbözik a többi állattól, összetéveszthetetlen. A medve szinte úgy jár, mint az ember, és a teljes talpára lép; lábait járásra, futásra, hegymászásra, úszásra, vadászatra, táplálkozásra, ásásra és önvédelemre is használja. A mancsok szinte laposak - 5 lábujjal - a hátsók szélesebbek, mint az elülsők. A karmok ívesek, nem húzódnak vissza, így látszódnak a nyomokban is, a hátsó mancsokon rövidebbek, az elülsőkön hosszabbak.

Az elülső mancsok nyomai egy ovális és széles párnából állnak. A hátsó mancsok nyomainak van egy további kerek sarka, így hasonlíthat az emberi lábnyomhoz. A hátsó lábnyom hossza 12 cm-től (1 éves bocs) 30 cm-ig (felnőtt egyed) változik.

PÁRZÁS ÉS SZAPORODÁS

A nőstény medve 4-6 évesen szüli az első bocsokat. A párzás kétévente, május és június között történik. A vemhességi időszak 6-8 hét, a nőstény 1- 4 bocsot szül. A bocsok a hibernáció, a téli álom ideje alatt, január-februárban születnek a barlangban. Mivel azonban a szoptatásra akkor kerül sor, amikor a nőstény nem tud táplálkozni, a faj alkalmazkodott, így az újszülöttek nagyon kisméretűek, súlyuk körülbelül 0,5 kg, de nagyon gyorsan nőnek, naponta akár 70 grammal is, az anyamedve tápláló tejének köszönhetően.

A bocsok 2 éves korukig maradnak anyjuk mellett. Önállóulásuk után a nőstény újratekdi a szaporodási ciklust. A medvebocsok számára az elszakadás utáni időszak a legkényesebb, mert nagyon fiatalok és kevés az élettapasztalatuk. Emiatt veszélyes területekre merészkednek, az ember által használt területekre, ahol gyakran kutyatámadások, közúti vagy vasúti balesetek áldozatai lesznek.

VESZÉLYEK

A közlekedési infrastruktúra, a városi vagy vidéki infrastruktúra fejlődése miatt élőhelyeik elvesztése és széttördelése a faj legfőbb veszélye.

TALÁLKOZÁS A MEDVÉVEL

Lukáš Holásek szlovák természetfotós váratlanul találkozott egy medvével és két kölykével a Kis-Fátra hegyeiben. Egy hűvös október eleji reggelen történt, amikor a szarvasok párzási időszaka a végéhez közeledett. Fekete felhők úsztak a völgy felett, és heves esőzés váltakozott gyors záporokkal. Ezek voltak az ideális körülmények ahhoz, hogy láthatatlan maradjon az erdőben. A cél az volt, hogy készítsen néhány képet a szarvasokról, de a medvével való találkozás is jól jött volna, főleg, hogy a sáros erdei ösvényen alkalmanként lehetett látni a lányomukat.

Mindkettőjüknek meglepetés volt ez a találkozás. Lukáš egy sziklán ült egy meredek lejtőn, figyelve az erdőt. Amint meghallotta a gímszarvast, elindult feléje. Lemászott a szikláról, ekkor perifériás látásával bal oldalról mozgást észlelt. Azt hitte, hogy a gímszarvas az, de miután meglátta, hogy egy farönk mögül három orr bújik ki, tudta, ki az – medvemama a két kölykével, mindössze 20 méter távolságban. Mivel nem érezték meg, gyorsan elbújt a legközelebbi fa mögé, és előkészítette fényképezőgépét. Ekkor meglepetten az anyamedve kezdett felállni két hátsó lábára, hogy lássa, mi történik. Amikor rájött, hogy egy ember van a közelében, többször megütötte az előtte lévő kidőlt fatörzset, majd átugrotta és Lukáš felé rohant. Mindezt észrevéve félreugrott, és kihúzta a medve spray-t, de az anyamedve elfordult, és visszaindult bocsaihoz. Egy pillanatra mindketten megálltak, és Lukášnak sikerült ráfókuszálnia a fényképezőgéppel. Ez azonban hiba volt, mert a medve emiatt fenyegetve érezte magát, és úgy döntött, megfordul és ismét Lukáš felé futott. Szerencsére ez is csak egy figyelmeztetés volt, végül visszatért bocsaihoz, és a találkozás minden fizikai érintkezés és medvespray használata nélkül ért véget.

Lukáš örült, hogy nem kellett használnia a spray-t, mivel korábban megfigyelte és fényképezte ezt a medvét. A neve Repešanka, arról a helyről elnevezve, ahol a legtöbb idejét tölti. Az adrenalinidús néhány perces találkozóra a következő fényképpel emlékszük vissza.

Fotós: Lukáš Holásek

A medve általában kerüli az emberrel való találkozást. A közvetlen találkozások általában véletlenek, ahogyan a fent leírt példában is történt. Több módja van annak, hogy megakadályozzuk a medvével való találkozást:

- 🐻 kora reggel és késő este ne menj az erdőbe;
- 🐻 viselkedj óvatosan és figyelj a körülötted zajló eseményeket;
- 🐻 kerüld a bokrokat és a zárt területeket;
- 🐻 mozogj nagyobb csoportokban, vagy időnként adj ki hangot;
- 🐻 használd turistaharangokat, amelyek felhívják a medve

Ha mégis találkoznál egy medvével:

Ne nézz a szemébe, lassan haladj hátrafelé, és hagyd számára nyitott visszavonulási lehetőséget.

Ha a medve esetleg támad, az mindig védekező akció, az embert nem tekinti tápláléknak. Az ilyen támadás sikeresen kivédhető medvepermet használatával.

A medvével való fizikai érintkezés, azaz esetleges támadás esetén feküdj a hasadra, és véd a fejedet és a nyakadat. Ne harcolj a medvével, várd meg, amíg elmegy.

VADÁSZAT ÉS ORVVADÁSZAT

Európában a medvék szigorúan védettek, ezért nem trófeavadászat tárgyai. Azonban néhány nagyobb, stabil medveállománnyal rendelkező európai ország bevezetett párelejtsési sémát az ember-medve konfliktusok, valamint az állattenyésztésben okozott károk megelőzése érdekében (de csak ha nincs más lehetőség), ennek helyessége azonban mai napig vita tárgyát képezi. Így néhány kérdés még megválaszolatlan, melyhez további kutatások szükségesek: vajon a nagyragadozók állománya szabályozható-e természetes módon, élőhelyeik és erőforrásaik (táplálék) korlátozásával, vagy az embereknek aktívan be kell avatkozniuk kilövésekkel az állományok számának szabályozása érdekében?

Időnként azért megfigyelhető orvvadászi tevékenység, de erről a jelenségről nincs egyértelmű kép. Az orvvadászat okai sokfélék lehetnek, egyes medvéket a húsert, másokat a tróféáért ölnek meg. Más esetekben a medvét emberre vagy (házi)állatra fenyegetőnek tekintik, és törvénytelenül megölik. Néha pedig medvebocokat háziállatként tartanak.

ZÁRSZÓ

Mára világossá vált, hogy a vadon élő állatfajok állományainak összekapcsolása, magterületeik közötti vándorlásuk biztosítása alapvető fontosságú. A vadon élő állatok fennmaradásához nem elég csak védett természeti területeket létrehozni, ugyanis az ember által létrehozott infrastruktúra, mint az utak, autópályák vagy a települések kisebb, elszigetelt darabokra töredezik az élőhelyeket, megakadályozva az állatok táplálkozási, párzási vagy szétszóródási szokásait, életfeltételeit.

A nagyragadozóknak hatalmas, akár több száz-ezer négyzetkilométernyi élőhelyre van szükségük. Ezért regionális léptékű, egységes módszertant szükséges bevezetni az ökológiai folyosók azonosítására, feltérképezésére. Annak érdekében, hogy betölthessék szerepüket - az élőhelyek közötti összeköttetést - két fő fejlesztési irány lehetséges: a helyreállítás és a fenntartás. Nyilvánvaló, hogy költséghatékonyság szempontjából is az utóbbi kívánatosabb.

Hungary-Slovakia-Romania-Ukraine

ENI Cross-border Cooperation Programme

2014-2020

Az útmutatót a "Nytított határok a Kárpátok vadvilágának" projekt keretében fejlesztették ki. A projektet a WWF-Románia máramarosi leányvállalata hajtja végre partnerségben az ukrán Rakhiv EcoTur Szervezettel, a magyarországi Aggteleki Nemzeti Parkkal és a szlovákiai SOS BirdLife-al.

A „Nytított határok a Kárpátok vadvilágának” projekt 2019 október 1-jén indult, és az ENI 2014-2020 Határokon átnyúló együttműködési program finanszírozza Magyarország – Szlovákia – Románia-Ukrajna számára, 30 hónapos időszakra. A projekt teljes költsége 1.550.871,83 euró, ebből 1.395.784,63 euró az Európai Unió hozzájárulása.

Ez az anyag az Európai Unió pénzügyi támogatásával készült. Tartalma a WWF-Románia kizárólagos felelőssége, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.

A program honlapja: www.huskroua-cbc.eu

Az Európai Unió társfinanszírozásával